

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansv. redaktør:

A. I. BRU

assistert av en redaksjonskomité.

Med hatten i hånden

Det farligste ved den serie av grove sovjetiske grensekrenkelser vi har opplevd den siste tiden, er ikke krenkelsene i og for seg, men den ydmyke og servile måte de «ansvarlige» norske politikere møter dem på.

Et norsk damelandslag i håndball som nylig har greid mer enn man ventet av det, valgte som motto: «Kast hatten!» Det gjorde damene for å bli kvitt sin egen tendens til å stå fryktsomt med hatten i hånden når de skulle møte en av de store håndballnasjonene.

«Kast hatten» er i disse dager også vår oppfordring til de norske politikere. Men stort håp om at de skal gjøre det, har vi ikke. Fra Willoch over Frydenlund til Furre lyder den samme melodi: Nå må vi fare forsiktig, nå må vi ikke overdramatisere situasjonen. Vi er avhengig av Sovjetunionens velvilje i så mange ting, så vi må for all del ikke irritere herrene i Moskva.

Når en stormakt bevisst og metodisk krenker et lite lands territorium, tror da noen at stormakten blir «snillere» om man ikke sier noe? Så naive er ihvertfall ikke vi menigmenn. Tvert om kan det bare føre til at krenkelsene blir enda frekkere og alvorligere neste gang — inntil det lille land til slutt havner i et rent lydrikeforhold til stormakten.

Herr Orlov og frontkjemperen

Herr Orlov og han — de er dømt for det samme —
De kjempet i Sovjet — mot terror og vold.
Han dømtes her hjemme — var atten den gangen —
og dømtes til seks — mens herr Orlov fikk tolv.

Forskjellen på Orlov og han — det er denne:
Han dømtes av nordmenn — ble kuet i kne —
De slo seg på brystet så mektig og stolte —
Den gangen da var de jo selv KGB.

RB.

TO AV VÅRE GODE KAMERATER ER GÅTT BORT

Odd Melsom

Vi er rammet hardt i den senere tid. Gamle, trofaste kjempere er falt bort. Kamerater og kampfeller som har fulgt oss i nederlag og seirer.

Alltid er det like sårt å motta dødsbudskapene. Alle sto oss så nær.

Nu har også infanterikaptein Odd Melsom forlatt de stridendes rekker. Etter nettopp å ha fullført manuskriptet til sin tredje bok i INO's serie om den norske okkupasjonshistorie.

Slik var han! Odd Melsom fullførte alltid sine oppgaver, uansett hvor stresset han var etter de mange års harde økter for sak og idé.

Alle som tilhørte Nasjonal Samling kjente hans navn. Fra starten i 1933 sluttet han seg til partiet. Ble under okkupasjonen redaksjonssekretær i «Fritt Folk» og senere avisens sjefredaktør. Han redigerte også LO's store ukeavis, «Norsk Arbeidsliv», som i pressekreter gikk for å være landets best redigerte tidskrift.

Harde år i tvangsarbeidsleir klarte ikke å knekke ham. Nu ble livsoppgaven å gjøre sitt til at den oppvoksende slekt fikk vite sannheten om Nasjonal Samling, om den urett som ble begått mot NS-folk og underkjennelsen av deres motiver.

I flere år var han «Folk og Land»s uredde redaktør, og fortsatte senere i INO's tjeneste som forfatter av «På nasjonal uriapost» og «Nasjonal Samling og Fagorganisasjonen.»

Ved Odd Melsom's bisettelse i Gamle Krematorium den 15. juni var det hans gode venn og kollega, Alexander Lange, som nedla kranse på vegne av Kameratklubben, Institutt for norsk okkupasjonshistorie og «Folk og Land».

Rolf Christiansen

Vår redaktør siden 1975, Rolf Christiansen, er gått bort etter noen måneders sykeleie.

Den som kom i kontakt med Rolf Christiansen, kunne ikke annet enn å bli glad i ham. Han var et hjertevarmt og fint menneske med omfattende kunnskaper og både vilje og evne til å trenge til bunns i de spørsmål som opptok ham.

Rolf Christiansen har i alle år trofast støttet opp om «Folk og Land», og i de år han satt som ansvarlig redaktør, var han intenst opptatt av å få avisen slik at den kunne nå ut med et klart og forståelig budskap til flest mulig mennesker. For sine medarbeidere var han en god støtte og veileder, og vi er alle glade for at han i sin redaktørtid fikk oppleve en betydelig fremgang for avisen.

I hine hårde år hadde han den krevende oppgave å være kretsfører for NS i de folkerike kommuner Asker og Bærum. For dette ble han hardt straffet og bl. a. fratatt en betydelig bedrift som han eide og ledet sammen med en bror som også var NS. Rolf Christiansen var imidlertid ikke av den typen som lot seg knekke. Han startet opp påny og fikk ved hardt arbeide bygget opp en ny og god forretning i en annen bransje.

Helt til sitt siste åndedrag holdt han fast på sin overbevisning om at han i sitt arbeide i og for Nasjonal Samling hadde tjent sitt folk og sitt land i en vanskelig tid.

Rolf Christiansen! Takk for vennskap og gode minner!

Nå rakner forestillingene om den «nasjonale holdning»

Ole-Jacob Hoff, sønn av «Farmand»s Trygve J.B. Hoff, fortsetter sitt arbeide med å dempe ned forestillingen om det norske folks glimrende «nasjonale holdning», dvs. jøssinginnstilling, under okkupasjonen. I en ny artikkel i Aftenposten (13/6), der han polemiserer mot Arnfinn G. Brodersen, skriver han:

Min artikkel 7. april ble skrevet uten spesiell brodd mot noen. Hensikten var å uttrykke noe som jeg er naiv nok til å mene at alle nordmenn er enige om: 1940 må ikke skje igjen. Men det krever at vi forstår hva som virkelig skjedde.

Det var vår egen vanvittige livsfjerne sikkerhetspolitikk — forsvarspolitik og utenrikspolitik — som utløste Hitlers angrep på Norge i 1940. (Se f.eks. Liddell Hart: «Den annen Verdenskrig», Cappelen.) Det glatte så lett over hva dette egentlig betød; det fremstilles som om dette bare innebar at lille uforberedte Norge tape et slag mot store stygge Tyskland. Forholdet er at vi nordmenn helt unød-

vendig tapte vårt territorium og vår selvråderett. Egentlig er dette alt — det er selve definisjonen på en nasjon.

Om vi hadde selv ikke skygget av mulighet for å gjenvinne noen av delene, hvis det ikke hadde vært for de allierte krigførende, Storbritannia, USA og Sovjet. Det fremstilles ofte som om Norge hadde en viktig andel i den seieren de allierte vant, og dermed i sin egen frigjøring. Dette er ikke bare et uskyldig selvbedrag, det er en livsfarlig løgn. Norge «vant» slett ikke selv tilbake sin eksistens som selvstendig nasjon. Vi fikk den givendes tilbake av andre.

Det er den uhyggelige lærdom av 1940. Å erkjenne den kan være smertefullt, men slik erkjennelse er nødvendig for å overleve i en verden som slett ikke gir små folkegrupper noen automatisk rett til nasjonal selvstendighet.

Min påstand er at Norge ikke kan regne med, neste gang historien setter oss i stevne, å ha den samme eventyrlige flaks som vi hadde under siste krig, hvor vi

forspilte vår eksistens, men fikk den gratis igjen etter fem år. For at vi skal fortsette å leve som nasjon, må vi holde dette klart for oss. Og med «vi» mener jeg nordmenn av alle skikt, av alle politiske avskygninger; alle som har vår demokratiske samfunnsform og vår nasjonale selvstendighet på hjerte. «Vi» teller, er jeg viss på, minst 95% av alle oss som ellers måtte ønske å sette en politisk neve i trynet på hverandre.

Bare for å vise hvor vonde og vanskelige disse tingene er (i kontrast til det skjønnmaleri Brodersen helst vil leve med), skal jeg besvare hans spørsmål: «— og under de fem årene var vi en samlet enhet. Kan Hoff finne noe eksempel på det motsatte?»

Jeg kan, og skal nøye meg med to viktige:

1) Den 10. september 1940 gikk 96 av 130 fremmøtte stortingsmenn under en prøveavstemning inn for a) å oppheve Eidsvolds-fullmakten, b) «suspendere» Kongen og kongehuset for krigens varighet, c) av-

sette regjeringen Nygaardsvold, og d) å opprette et Riksråd som med Stortingets fullmakt skulle styre det tysk-okkuperte Norge inntil krigens opphør. (Se «Innstillingen» Bind I, side 261.) Disse 96 var ikke «landsforrædere». At denne avstemningen ikke fikk følger skyldtes ene og alene tyskerens tåpelige maktbrynde. Hvorfor stemte de 96 slik?

2) I mai 1945 — ved krigens slutt — sto 15 000 nordmenn under våpen i Storbritannia; av dem 8 000 i Hæren, 4 000 i Sjøforsvaret, 2 700 i Luftforsvaret. Bare et mindretall av disse så aktiv kamp. Nesten nøyaktig det samme antall nordmenn — 15 000 — meldte seg i løpet av de første krigsårene til aktiv krigsinnsats på tysk side; et flertall av dem så verre krig, ydet mer aktiv kampinnsats, og hadde flere døde og sårede enn noen annen tilsvarende flokk nordmenn noensinne har hatt i Norges historie. Hva enda verre er — disse nordmennene var like «idealistiske» og handlet like meget ut fra nasjonale motiver

som Brodersen gjorde da han dro til England. (Se f.eks. Svein Blindheim: «Nordmenn under Hitlers Fane», Noregs Boklag.) Det er for lett vint å si at de «svok Norge»; subjektivt gjorde de ikke det. «Vi» bør i stedet stille oss selv det hjerteskjærende spørsmål hvorledes et slikt forferdelig feilgrep kunne begås av 15 000 stort sett unge, nasjonalsinnede landsmenn.

Når Brodersen sier «vi» taler han for den lille flokk som dro til England. All ære verd denne gruppens innsats — som ihuga jøssing var jeg ham takk skyldig. Men hans «vi» var ikke storparten av det norske folk under krigen.

Det er «vi» — nordmenn av alle kategorier — som helst skal overleve Norges neste kollisjon med historiens dampveivals. Jeg ønsker ikke å prosedere fortiden; la de døde begrave sine. Men kan vi ikke snart begynne å stå sammen om fremtiden?